

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatál: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	--

A gyáralapítás kérdése.

Csongrád város egész közönsége élénk érdeklődéssel fordult az iparfejlesztés nagy kérdése iránt. Hiszen ez képezi alapját a polgárosult, a függetlenné és szabadá lett államoknak. S ha ez a szegény és parasztnak hagyott magyar nép valamikor független és szabad ország polgára akar lenni, akkor a marakodás, a széthúzás és piszkolódás helyett egyetértőleg kell dolgoznia, egyesülnie kell a nemzet életére nézve legfontosabb két kérdésben.

Annak, hogy a Széchenyi nagy, boldog, szabad és független Magyarországát megvalósíthassuk, az az egyik feltétele, hogy a nép lelkét, erkölceit műveljük, felemeljük a közszellemet arra a magas polcra, amelyen őseinknél volt. Ezek az ősök, mikor a vérszerződéssel megalkották a nemzeti egységet, oly erőre tettek szert, amely Európát rettegésbe ejtette évszázadokig.

Akkor a nemzet minden tagja egyenlő volt. Jött aztán a Mária Terézia, Ferenc és Lipót iskolája, jött a német szellem, amely szétbontá a hatalmas magyar nemzeti

egységet. S ma már annyira vagyunk, hogy ha valamelyik urnak vagy asszonynak jobb kalapja van mint a másoknak — még szóba sem áll polgártársaival — mintha az nem is volna hozzá hasonló, s vele egyenlő jogu ember! Kövessük őseink példáját tehát, alkossuk meg az egységes magyar társadalmat, a magyar nemzeti társadalmat őseink mintájára.

A szabad és boldog Magyarország megalapításának másik biztos eszköze az, hogy gondoskodjunk affölött, miszerint az elhagyott nép anyagilag is fejlődjék, jobb módhoz jusson s védve legyen a nyomortól, amely a kisértések, a tudatlanság és felzúgult, félrevezetett durva szenvedélyek által mindig romlásba dönti az elhagyott lelkeket.

Aki hazáját szereti, annak kötelessége, hogy a nép erkölcsi és anyagi érdekeivel egyformán törődjék. Nekünk, polgároknak nagy szükségünk van arra, hogy támogassuk a papságot erkölcsi feladataiban. Viszont a papság kiváló szolgálatokat tehet a magyar nemzeti életnek — ha a nép jólétére

irányult törekvésekhez segédkezést nyújt.

Hála Istennek ezek az elvek ma már áthatották az egész csongrádi társadalmat.

A vasárnapi nép gyülekezeten ép úgy erről folyik a vita, mint az uri kaszinóban és a polgári körben, hogy kellene már valamit csinálni, amivel segíteni lehetne ezen az elmaradt népen.

Ily viszok közt érkezett a város-hoz az Ordódy-féle ajánlat, ily viszonyok között határozta el a kaszinó igen érdemes elnöke és a járás tevékeny főszolgabirája, hogy társadalmi akciót indítanak meg a háziipar felkarolása tárgyában, úgy amint azt dr. Hagara Viktor Beregmegeye főispánja megcselekedte Beregszász érdekében. A főispán ur lapunk egyik barátjához, intézett levelében erről igen tanulságosan emlékszik meg, s mi nagy köszönettel tartozunk, hogy buzdítani kegyes volt a Csongrádiakat, jó példája és utmutatásai által. Külömben itt közöljük mind

TÁRCA.

Elmélázva!

*Elmélázva sétálgattam
Künn a zöld erdőben,
Akkor is csak úgy mint mindig
Te voltál eszemben,
Üdvösségem! megjelentél
És megvigasztaltál,
Gyógyhatású vigaszoddal
Meg is gyógyítottál.*

*Hej pedig csak képzelődtem
Ébren álmodoztam,
Álom volt csak, hogy már egyszer
Én is boldog voltam,
Ébredésem ez álomból
Bár sohse lett volna,
Oda künn a temetőben
Nem szenvedtem volna.*

Engelsberg Károly.

Örvények.

— Eredeti regény a budapesti életből. —
Írta: Négysz.

41 *Botrány a «Rózsabimbó»-mulatóban.*
Az egyik ifjú, aki annyira neki keseredett, nem volt más, mint Lándor Tódor,

aki egy nappal előbb, hogy Kertészknél látogatába volt, nem beszélt hozzá, amit a fiatal ember komolyan vett és már rákövetkező nap nem mutatta magát, noha addigra nyilván szívesen kibékült volna a leány. De így jobbnak gondolta az ifjú. Néhány napig nem látogatta meg Olgát, hadd törjön meg a leány makaessága és szeszélye.

Igy került ide egyik kollégájával, s elhatározta, hogy ez egyszer kitombolja magát amugy alaposan. Sőt azzal a szándékkal ült le, hogy kissé mámorossá teszi magát, jóleső érzés az a szerelmes legénynek, akit a kedvese megharagított.

De azért meg nem állhatta a fiú, hogy egy arra menő gyerektől anizsz-kártyát ne vásároljon és arra egy és más bolondságokat rá ne írjon, majd megaddressálta Kertész Olga kisasszonynak és a zsebébe tette.

A hangulat egyre emelkedett a «Mulató»-ban. Egyszerre tapsolásban tört ki a publikum egy része, majd tomboltak a lábakkal és sokan kiáltották:

— Halljuk! Halljuk! Előadást! Előadást!

A függöny csakugyan fölgördült és kilépett a színpadra egy vézna, rosszhangú énekesnő. Egy ideig várakozott, míg a zsvaj elállt, azután elkezdett énekelni.

Az egyes számok változatosak voltak és akadálytalanul peregetek le. Már nem sok hujja volt tizenkét órának, amikor tíz perc szünetet tartottak.

A közönség megint zajongani kezdett, még egyre nevetett a kuplékon, miket a kedvelt komikus előadott. Számos helypisszegés volt hallható, ami a pincéreknek szólt, kik nem tudták eléggé gyorsan kiszolgálni a vendégeket.

A szünet letelt. Megszólt a színpad csengetyűje s a függöny fölemelkedett. Kilépett a «Rózsabimbó»-mulató kedveltje, Bokros Mici.

Hatalmas taps zúgott fel, alig engedvén énekhez fogni a leányt.

Sokat püsszögtek, csendesítvén a lelkes tapsolókat, majd harsányan kiáltotta egy öblösebb hang:

— Csendet kérünk! Eláll! Halljuk Micit!

A lelkes hivek elhallgattak és Bokros Mici megkezdhetette éneklését. De alig énekelt két sort abból a népszerű románcból, amibe belefogott, telemelkedett egy alak a nézők közül s elsivitotta magát:

— Ujjé ez Etelka! Etel, Etel! Etelkám! Te yagy az! . . .

Óriási fölháborodás. A körülállók lefűlelték a legényt, aki nem volt más, mint Fejes István. A leány meghökent. Fejes azonban váltig kiabált, hasztalan csittították, hiába fenyegették:

Ferencz József keserűviz

az egyedül elismert kellemes ízű természetes
— hasza tószér —

Lapunk mai száma 6 oldalra terjed.

az ő nagybecsű levelét, mind az Ordódy-féle ajánlatot:

Beregvármegye Főispánja.

Nagyságos Ur!

Szíves soraira sietek válaszolni. A háziipar terén itt társadalmi mozgalmat *tar-tunk ébren*, de semmi szervezet, vagy egyesület a *háziipar érdekében* még nincs, — mindazon által több jó dolog történik.

A kereskedelmi misteriumtól kértem én már 6 éve egy iparfelügyelőt, ki ide le-jött, a megyét beutazta, az emberekkel érintkezett, és annak tanácsa szerint szerveztük a mozgalmat. A házi ipart bizony egészen nem választottuk el a kis kézi ipartól; s erre alapítottuk a támogatást. Így Beregszászban és Munkácson támogattuk a fazekas ipart, oly módon, hogy őket gyűlésre hívtuk, kiyánságukat meghallgattuk, s pl. gondoskodtunk, hogy jó és olcsó geléket kapjanak. Ilosva vidékén a guba ipar érdekében megszereztük 2000 korona alaptőkével a szükséges racka gyapjút, az egyeseknek kölcsön adjuk, s az eladott guba árából 3—6 hónap alatt ők annak árát megtérítik.

A Tisza és a Borzsa vizek partjain elültettünk 45000 fűzvevessőt (kecskefűz és aranyfűz) melyel a földművelési minis-teriumtól kaptunk, s abból kosarakat fon-nak, előbb egy-egy kurzust tartattunk a kosárfonásból. A hegyvidéki minis-terialrendeltség szervezett 16 szövetkezetet az országos központi szövetkezet alatt, s ezek mint hitel, és fogyasztási szövetkezetek, egy oldalról kölcsönt adnak, más oldalról árukat árusítanak, s a házi iparhoz is a hol lehet nyers anyagot hitelre is adnak. Egy szepesi fonó-szövőgyár, szövőszékeket és megrendeléseket ad négy falu népének, kik ebből télen naponta 1—1 korona 60 fillér között napi keresetet élveznek.

Munkácson egy dohány illetve szivar gyárat állítottunk, a pénzügyminis-ter kegyességével, a hol ma 400, de pár év alatt a mint az épület meg lesz 1500 munkásnő nyer 1 kor. 60 fill. — 2 kor. 60 fillér keresetet naponta. Most rövid időn belül a szövészetből tanfolyamot rendezünk néhány falu népének, hogy a télen a szövészetét finomabb nemekben is üz-hessék. Az erdős vidéken a fa faragást hoztuk be, s már is a szövetkezetek útján a házi ipari termékek elárúsítása által elég jó keresethez juttattunk néhány falu la-kosait.

Azt találom tehát, hogy a hitel és fo-gyasztási szövetkezetek együttes munkája, társulna hatósági támogatással itt legjob-ban sikerre vezet.

Mely után a legszivesebb üdvözléssel képességgel rendelkezésre állva maradtam Beregszász, 1908. nov. 5.

őszinte barátja

dr. Hagara.

*

Igy szól a beregmegyei főispán úr levele.

A főispán úr nem említé a Beregszászon épülő kenderkikészítő gyárat, ahol 500 munkás fog állandó keresetet kapni.

Nézzük azonban a Csongrád városhoz beadott ajánlatot:

Ordódy-féle szabadalmazott szövő és ágyalj-anyag-előállítási vállalat.

Budapest, V. Váci-ut 74.

Tekintetes községi Elöljáróság!

Évek során át tartott kísérletezés alapján sikerült a világ összes államaiban szabadalmazott eljárásom segélyével a sás növényből és a tengeri héjből, valamint a fűzháncsaiból oly anyagokat előállítanom,

amelyeknek különösen hazánk közgazda-sági életére rendkívül kiható fontossága, sőt szakértők egybehangzó véleménye szerint, hatalmas új iparágak megalapítá-sára és külföldi, hasonló termékeknek kizsoritására kiinduló pontul szolgálhatnak.

A nyers anyag kikészítésére, fonására és szövésére a magyar alföld valamely alkalmas városában 7—800,000 korona költséggel nagy gyártelepet szándékozván a financirozásra szövetkezett csoportot létesíteni — miután a hely megválasztására a jó vízi, vasut és kőut közlekedési esz-közök egyenlő mértékben való létezése főfontossága tényező, figyelmem első sor-ban a tekintetes Elöljáróság igazolása alatt álló község területére irányul, úgy hogy ha tervem a helyi hatóságok részéről kellő méltánylásban és támogatásban részesül, az egyelőre 2—400 munkást foglalkoztató, mintegy 5 holdnyi területet igénylő gyár-telepet ott szándékozom felállítani.

Tisztelettel aziránt keresem meg tehát, a tekintetes községi Elöljáróságot, méltoz-tassék velem az iránt elvi határozatát kö-zölni, minő kedvezésekben részesülne a község közönsége részéről egyik a község határában felállítandó gyártelep, mely nemcsak a község közforgalmi érdekeinek fejlesztése és tetemes szánu munkás ke-zelének foglalkoztatása szempontjától birna bíráló fontossággal, de a környék lápos területeinek gazdasági értékesítésére és új házi iparágak megteremtésére és tágas mezőt nyitna.

Mihelyt abban a helyzetben leszek, hogy a tekintetes Elöljáróság előtt kijelen-téseit mérlegettem, ez az azok nyujtotta előnyök a gyártelep létesítése kellő ala-pot nyujthatnak, nem fogok késni a to-vábbi konkrét előterjesztésekkel a tekin-tetes Elöljáróság elé járulni.

— Etlkám, lelkem, én vagyok az! Még mindig szeretlek! — tört ki a részeg emberből. S ezzel egy széklet kapott fel és lehetetlenné tette a hozzáférközést.

A vendégek nagy ámulatára most más oldalról is hangzott fel a kiáltás:

— Csakugyan Etelka! Etelka! Etelka! Itt kell látnom! Oh Etel! — és egy po-hár röpült a szinpadra.

A leány megremegett a hang hallatára. Megösmerte Tódort.

Hiába tapsoltak, zúgtak, pisszegtek, lár-máztak, csörömpöltek az üvegekkel az asztalokon és dörömböltek a lábukkal a földön, Bokros Mici nem tudott énekelni, hanem csak ott állt a szinpadon és me-reven bámult a nézőkre.

Lenn meg rettenetes kavarodás. Fejes István valakire sujtotta a székkal, az ille-tőt azonnal elborította a vér, erre neki támadtak Fejesnek s alaposan eldönggették; talán meg is késelik, ha idejekorán nem lép közbe a rendőrség. Egyszerre csak elsötétült a nézőtér — tizenkét óra volt.

— Boldog új esztendő! Éljen az új év! harsogták.

Néhány tulvirgonc ember pokoli élvez-zettel dobálta az asztalon levő üres pa-lackokat a levegőbe.

— Jaj nekem, a fejem, a szemem! Is-tenem, végem van, meghalok! — hang-

zotttak a sötétségben a sérültek jajveszé-keléséi.

— Pimaszság! Gázság! Gyalázat! Kik azok a nyomorult, részeges disznók? — fakadtak ki azok hozzátartozói, akiket ta-láltak a röpülő palackok.

— Világosságot! Rendőrt! Ez nem járja! Itt veszélyben forog az ember élete! Följelenjtjük az egész mulatót! — kiál-tották.

A nagy villamos ivlámpa kigyult. A nézőtér elremitő képet nyujtott.

Véres homlok, fej, megsebesített szem, siró nők, toborzókoló férjek, röhögő le-gények.

A rendőrök elvitték Fejes Istvánt és azokat, akikkel összekapott.

Az előadást nyomban beszüntették. A helyiséget kiürítették. Néhány gyanus ala-kot még elcsiptek s aztán csend borult Szilveszter éjjelén a «Rózsabimbó»-mula-tóra, óriási kárára, veszteségére a tulaj-donosnak, — aki dühében szakállát tép-deste.

Másodvirágzás.

A skandalumos eset után csendes hely-lyé lett a «Rózsabimbó»-mulató. A főka-pitány bizonytalan időre megvonta a tu-lajdonostól az előadás jogát. Hiába appel-lált a belügyminiszterhez, a magasabb fo-rum helyben hagyta a rendőrség ítéletét. A társulat fölözlott; ki más kisebb dal-

csarnokba szerződött, ki meg vidékre vitte át működési terét.

A nők meg más foglalkozást is ta-láltak.

Bokros Mici is megvált tehát a szin-padtól és egyelőre nem határozott jövőjét illetőleg. Szeretőjével a gazdak vállalko-zóval szakított, azaz ez egy napon eltűnt a fővárosból s azóta nyoma veszett. Nem igen fajlalta a lány Árkai Jánost, nem érzett iránta valami különösebb vonzal-mat, szerette — a pénzét.

Hívták sokfelé a még mindig csinos leányt, de ő nem ment. A Szilveszter-éjjeli jelenet óta valami különös átváltozást ész-lelt önmagában. Ugy érezte, mintha meg-nyilalnék egész lénye. Szívében valami bizergést érzett, amelyre nem merte rá-sütöni, hogy szerelem, noha az volt.

Igen, mióta újból megpillantotta Lán-dor Tódort és meghallotta hangját, föl-éledt első szerelme, egyre a már férfivá lett ifjút áhította. Szüntelenül reá gondolt. Nevetett magán, hogy szerelmes, hogy újból tud szeretni.

Oly furcsának tartotta e szerelmét. Ő, aki előtt egy csomó férfi fentergett a por-ban és esdekelt kegyeiért, szerelmeért: ő, aki kegyetlenül taposott rajtok, irgal-matlanul gázolt bennök és kacagott bo-londos ömlengéseiknek: ő most egyszerre érzi a valódi szerelem lehetőségét, nem ab-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és or-vosoktól mint hathatós szer:

lúdbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bron-chitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánltatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üve-genként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantli céggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc).

Midőn még a dolog sürgösségére való tekintettel és figyelemmel azon körülményre, hogy a már megalakult pénzcsoport még ezen év vége előtt a gyártelep felállításának helye iránt megállapodásra kell, hogy jusson, jelen tiszteletteljes előterjesztésemnek soron kívül való elintézését kérném, vagyok a tekintetes községi Előljáráságnak

Budapest, 1903. év november hó 5.

tisztelettel
Ordódy Lajos.

A községi közgyűlés f. hó 20-ikán tartott rendes közgyűlésén Söhlya Gyula főjegyző ur pártoló javaslatára, s lelkes felszólalására a következőleg határozott 329. közgyűlési szám alatt:

«Csongrád község képviselőtestülete annak megemlékezésével, hogy ezuttal csupán elvi kijelentésekbe bocsájtkozhatik, a Csongrádon létesítendő szőlő és ágyal-anyag gyártelep céljaira hajlandó megfelelő területet díjtalanul a vállalat részére átengedni oly feltétellel azonban, hogy a gyártelep legkésőbb az 1904. év folyamán létesíttessék.

Kijelenti még a képviselőtestület, hogy a gyártelep által részletesen követelendő egyéb előnyöket is hajlandó nyújtani, ha a mennyiben ezen előnyök a község vagyon helyzetével összeegyeztethetők lesznek.

Kiról a községi előljáróság és az Ordódy-féle vállalat jegyzőkönyvileg értesíttetnek.

Igy áll ezideig a házi gyáripár felkarolásának ügye Csongrádon. A fejleményeket figyelemmel kísérik.

A községi gyümölcsös.

Csongrád község képviselőtestülete elhatározta, hogy a 800 koronát alig jövedelmező Bökényi, Gátaljat, Ludvár és Aranyszigettől egy

ban a nagy megnyilatkozásban, nem abban a szenvedélyes formában, melyben megperzelte lelkét, hanem a csendes, nyugalmas, mindent kiengesztelő formában. Boldognak érezte magát, hogy a szívé még tud igazán érezni, hogy nem ölte lelkéből a sok tettetés, pózolás hamis szerelem, flirt a nemesebb érzelmeket.

Mint egykor, kis lány korában, úgy most is ábrándozgatott, elmerengett s egyre róla gondolkodott. Megjelent álmában is a kedves fiú, az ő Tódora s oly jól esett neki, hogy a tiszta szerelem mindenható érzése hatja át a szívet.

Bohókás kedvvel ugrándozott, szaladgált szobájában. Valami porcellán vázát kapott le az álványról, ahhoz beszélt, azt csókolta, mintha az lenne Tódora. Gyakorolta magát, hogy mit fog csinálni, ha majd beszél a fiúval, ha viszontlátja. Mihamarabb akarta szemtől-szembe látni, mihamarabb akarta átölelni és csókokkal elhalmozni és bocsánatot kérni tőle a multért.

... Oh, ha akkor okosabb lett volna, ma már hű hitvestársa lenne Lándor Tódornak.

Örömök.

Tarnyai Etelka nem bírta sokáig a fiú nélkül. Egy napon hordárral levelet küldött a hivatalába, kérve, hogy este látogassa meg.

nagyszabású gyümölcsstelepet létesít, amely idővel nagy jövedelmet fog hozni s a pótdókat apasztani fogja 30—40 perccel.

Blázsik Mihály iskolai igazgató most adta be a közgyűléshez idevonatkozó javaslatát, mint az előkészítő bizottság jegyzője, előadója. Az előterjesztés így hangzik:

Tekintetes képviselőtestület!

«Aranyszigeten» létesítendő községi «Aranygyümölcsös» s a ludvárszigeten, valamint a bökényi gát metén alakítandó csemege szőlőtelep tanulmányozására kiküldött bizottság, Czapáry Albert orosházi kertgazdasági tanár szakvéleményének meghallgatása után engem bizott meg azzal, hogy a létesítendő telepekre vonatkozólag költségvetést készítsék s tájékoztassam a tek. Képviselőtestületet vajjon ezen telepek létesítése és fentartása milyen összeget igényelne s mily jövedelem várható a befektetésből.

Czapáry Albert gazdasági tanár szakvéleménye szerint a terv úgy volna végrehajtható, hogy az Aranyszigeten tisztán gyümölcsös s a bökényi töltésaljón pedig tisztán szőlőtelepet kell létesíteni; helyes indokálul hozván fel azt, hogy szőlőnek csakis a töltésoldal és alj felel meg s gyümölcsösnek az Aranysziget. Azért, mert a töltés oldalán védett helyen a szőlő korább éretű s úgy értékesebb lesz, míg az Aranysziget erre a célra hűvös termelésre, mert benne egészségesebb lesz a gyümölcsfa és termése is.

Ezen általam is osztott s mindenben helyeselt szakvélemény alapján a költségvetést is úgy készítettem, hogy az Aranyszigeten gyümölcsös s a bökényigát alján csemege szőlőtelep lesz létesítve.

A gyümölcsfajok s csemege szőlő nemek megválasztásánál arra helyeztük a súlyt, hogy olyanok bevezetését ajánljuk, melyek átlagos termés-hozamot szoktak felmutatni; a szállítást elbírnák s a kereskedők által kedvelt s a szőlőknél, hogy azok lehetőleg korán érjenek be.

Igy, almából: a téli arany parsszint, a nasseli renetet török bálintot és nemes sóvárit;

körtéből: a liegel téli vaj körtét, téli esperest, napoleon vajkörtét és amanlis vajkörtét;

kajszin barackból: a magyar legjobbat, megyből a spanyol meggyet, szilvából a

Lándor Tódor magán kívül volt az örömtől, mikor a levelet elolvasta. Nehányszor végigolvasta a levelet, úgy, hogy már minden szava emlékezetébe vésődött.

Az ifjú lelkében amaz ösmeretes est után, mikor fölismerte egykori szerelmét és ő is elkiáltotta magát, szintén átalakulások mentek végbe. Nem tudta, hogy Olgához vonzódik-e szíve avagy Etelkához? Majd leszűrdtek érzelmei és úgy érezte, hogy mégis csak az egykori varrólány felé húzódik. Nem tudta magyarázatot adni, hogy miként került ide a lány, minő körülmények készítették, hogy a bretilire lépjen. De nem is kutatta az okokat, — majd megtudja a lánytól a valót. Megforgott ugyan agyában holmi szerelmi csalódás és más efféle, amik a kissé szeszélyes leányt elsodortatták a varrógép mellől a «Rózsabimbó-mulató»-ba, de aztán egyéb gondolatok lepték el, amelyek csakhamar elfeledtették véle az előbbent.

Izgatottan várta az időt, hogy a hivatalból távozhassék. Kocsin hajtattott a leány lakására, aki meg nagy izgalmak közt várta az ifjút.

Mikor Lándor belépett, a leány, aki éppen a divánon feküdt lustálkodva, fölugrott a kerevetről és se szó, se beszéd, átkarolta a fiút és össze-vissza csókoltatta; kezét nem akarta levenni az ifjú nyakáról.

(Folyt. köv.)

folytontermő s a beszterci szilvánál is ellenállóbb természetű ágenci szilvát ajánljuk termelésre.

Az Aranysziget az eszközölt felmérés szerint 21 ²³⁷/₁₆₀₀ hold területű, melyből 1600 □-ól tartatnék fenn udvarnak és konyhakertnek 1 ²³⁷/₁₆₀₀ holdon létesíttetnék faiskola s 19 holdon állítatnék be a gyümölcsös, melyen a 1/3 alatti tervezett értelmében — 3054 fa helyeztetnék el részben magas, részben alacsony törzsű.

A ludvársziget és bökényi töltésalj területe 28 ²³⁷/₁₆₀₀ hold, melyből 527 □-ól a vincellér lakása udvarának maradna el 28 holdon pedig csemege szőlőtelep létesíttetnék. Ezen 28 holdon, mely 160 ezer négyszög méter, négyszög méteres távol-ságban 160 ezer tőke nyerne elhelyezést s tenyésztésre 1/3 részben a passatutit, melynek fürtje középnagy, jó nagy gömbölyű fehér-sárga fürtű kellemes zamatú édes szemű s augusztus hó vége felé érik s télen jól eltartható, 1/3 részben fehér s 1/3 részben piros ropogós nasselárt ajánlunk termelni.

A telepítés körüli sürgős teendők a következők volnának.

1. A gyümölcsfa oltványoknak az orsz. gyümölcsészeti miniszteri bizottságtól való kérelmezése, melynek úgy tudom a községi előljáróság már eleget is tett.

2. Ugy az Aranyszigetnek, mint a bökényi töltés aljának pontos felmérése, térképezése s a kiültetendő fák helyeinek kijelölése.

3. A fák gödreinek kiásatása.

4. A létesítendő szőlőtelep földjének 70 cm. mély felforgatása.

5. A szigeten és környéken levő füzérdő kiirtása s a terület elegyengetése a faiskola rigolozása.

Ezt követi majd az engedélyezendő fák elvermelése, kiültetése, felkarozása, a szőlő ültetése, kerítés létesítése, s mindkét telepen a szükséges épületek felemelése.

Ezen munkálatoknak költségei a 2 1/2 alatti szerint a gyümölcsösönál a szükséges épületek emelésével együtt 12,072 kor. 88 fill. ki oly formában, hogy a szükséges gyümölcsfákat a község készpénzen szerezzék meg, ha azonban azokat a földművelésügyi miniszter engedélyezi a beállítási költsége 916 kor. 20 fillérral kevesebbedne vagyis 11,156 korona 68 fill. szállna le.

A csemege szőlőtelep létesítése a 3 1/2 alatti szerint az emelendő vincellérakkal együtt 150,64 kor. — fill., melyben szintén befoglaltatik 3400 korona szőlővessző beszerzése, azon esetre, ha azt a földművelésügyi miniszter nem engedélyezné ennek leszámitásával a telepítés 11,664 korona — fillért igényel s így kedvező esetben a csümölcsös és szőlőtelep létesítése 22,820 korona 68 fillérbe jönne, míg amennyiben állami segélyben nem részesülnének, mi szerény nézetem szerint aligha tehető fel azon esetre 27,136 korona 88 fillért kellene befektetni.

Ami a fentartást illeti véleményem az, hogy ezen két telep vezetésére egy igazi vérbeli kertészt kell mint intézőt alkalmaznunk s azon felül egy vincellért, kertészt s két állandó munkást. Az intéző fizetését 2000 korona és lakás s a befektetett 60.000 korona (földérték és telepítési költség) 6 1/2 %-a levonása után fennmaradó tisztajövedelem 2 1/2 %-ában, a vincellér, kertész fizetését 1200 korona és lakás s a két állandó szolga fizetését 600—600 korona és lakásban vélem megállapítandónak, melyek figyelembe vételével az évi fentartás a 4 1/2 alatti melléklet szerint 7800 koronát tenne ki, melyhez későbbi időben a gyümölcs és szőlő fedés költségei lesznek hozzá számítandók.

Hogy az úgy létesített gyümölcsös és csemege szőlő telepek után mikor és milyen jövedelemre számíthatunk azt az 5 1/2 alatti kimutatásban foglaltam, mely szerint az a gyümölcsös után, az első három évben alig remélhető valami jövedelem, IV. évben már minden fa után 10 fillér előirányozható, s az V. év után 1 korona míg a VI. év után legalább fél termésre

számítva 8 koronát vettem fel s a bevétel a 4-ik évben 305 kor. 40 fill. az 5-ik évben 3054 kor. 20 fill. s a 6-ik évben 24.432 korona.

A szőlőtelepnél az első, második évben jövedelem nincs. A harmadik évben holdanként 3 m/m számítva, mi 2 hektó bornak felel meg 1344 korona a 4-ik évben 15 m/m termést számítva mi 10 hektó bornak felel meg 13.440 korona s a 6-ik évben $\frac{3}{4}$ termést 60 m/m csemege szőlőt vagyis 40 hektó bort számítva 26.880 koronát vélek előirányozandónak.

Megjegyzem, hogy a szőlőnek métermázsáját 16 koronába vettem, mi 24 koronás must árának felel meg.

Ha már most a két telep jövedelmét összevesszük a harmadik évben 1344 koronát a negyedik évben 7025 üor. 40 fill. az ötödik évben 16.494 kor. 20 fill. s a hatodik évben 51.312 korona nyers bevétel remélhető, s a község kiadása a telepre az első és második évben 7800—7800 korona, a második évben 6456 korona, a negyedik évben 754 kor. 60 fill. s ezzel a kiadás megszűnt, mert már az ötödik évben 8694 kor. 20 fill. s a hatodik évben 43.512 korona bevételi többlett mutatkozik.

Az előadatokból láthatja a tek. Képviselőtestület, hogy gyümölcs és csemege szőlőtelepet oly eszme, melyet a képviselőtestületnek magáévé tenni s azt minden erővel megvalósítania kell.

Tehető ellene egy olyan kifogás, hogy hátha elfagy a termés, vagy a jég elveri s akkor azon évben hiába esik a kiadás. Az ilyen érvek ellen nem szándékozom védekezni, mert tény az, hogy a Mindenható áldása nélkül hiába yaló az emberi törekvés, de viszont a képviselőtestületnek megint egyenes kötelessége az adófizetők terhén könnyíteni, s nézetem szerint azokkal szemben követünk el mulasztást, ha ezen eszmét meg nem valósítjuk.

(A magam részéről készséggel hozzájárulok nem csak szavazatommal, de minden tudásommal, hogy ezen eszme megvalósítható s képviselő társaimnak is elfogadásra ajánlom azt.)

Csongrád, 1903. évi november 22-én

hazafias üdvözlettel

Blázsik Mihály,

községi képviselő, okl. gyümölcsész.

UJDONSÁGOK.

— **Halálozás.** Ha valaki magas életkor után elköltözik az élők közül, azt szokták rá mondani: «eleget élt, eljött az ideje.» Hozzá tartozóinak utóvégre bele kell törődni a megmásíthatlan végzetbe. Dacára annak mégis fájdalommal tölt el bennünket, midőn egy kedves rokonunkat, vagy jó-akarókat örökre elveszítünk. Mély fájdalommal töltik el bizonyára felelős szerkesztőnket az a tudat, hogy egyik öreg közeli rokona és jóltevője, ki iránt mindig hálával volt eltelve a mult hét folyamán elhunyt. Haláláról a gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki: Alólirottak megtört szívvel jelentik a maguk és számos rokonaik nevében a felejtethetlen jó édesapa, após, nagypapa, dédapa, nagybátya és rokonnak *monzai Konstantiny György*, ügyvéd, Aradmegye volt II-od alispánja, a jószáshelyi kerület több ízben megválasztott országgyűlési képviselője, sat. sat. 1903. november hó 23. életének 84-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos kimúltát. A buldogultnak földi maradványai november 24-én d. u. 3 órakor fognak József-főherceg-ut 21. sz. házból a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az örök világosság fényeskedik neki! Aradon, 1903. november 23. csikszentimrei öv. Antalffy Endréné szül. monzai Konstantiny Ilona, jószáshelyi özv. Purgly Lajosné szül. monzai Konstantiny Berta, Kugler Istvánné szül. monzai Konstantiny Jolán, gyerme-

kei. Kugler István, kir. ít. táblai bíró, veje. korongi Bagáry Kálmánné szül. csikszentimrei Antalffy Boriska, kézdívásárhelyi Vásárhelyi Dezsóné szül. csikszentimrei Antalffy Márta, csikszentimrei Antalffy István, jószáshelyi Purgly János, jószáshelyi Purgly Emil, Kugler Viktor, m. kir. honvéd hadnagy, kiskamoni Dr. Szalay Károlyné szül. Kugler Ilona, Kugler Lola, unokái. korongi Bagáry Klára és Márta, kézdívásárhelyi Vásárhelyi Kata, dédunokái. korongi Bagáry Kálmán, állattenyésztési felügyelő, kézdívásárhelyi Vásárhelyi Dezső földbirtokos, kishamoni Dr. Szalay Károly, jószáshelyi Purgly Jánosné szül. jószáshelyi Purgly Gyöngyike, jószáshelyi Purgly Emilné szül. szentgyörgyi és dukai Széll Mariska, unoka yejei és menyei. lupsai Petrovics Arzén műszaki tanácsos és neje szül. végegyházi Végh Ilona és gyermekük János, unokaöccse és családja.

— **Építkezés tűz ellen.** Mailáth József fiatal építész, Ujszászi János csongrádi építőmester veje, a szomszéd Kiskunfélegyházán a leégett gyufagyárat úgy építi újból, hogy az, ha esetleg a benne felhalmozott gyú-anyag tüzet fog többé le nem éghet. Mint lapársunk, a «Félegyházi Hírlap» egyesült «Félegyházi Híradó» írja, nevezett fiatal építész terve szerint az épület teljesen tűzmentes, sőt ha esetleg belső-tűz támadna, azt azonnal lakolizálni lehet az ugynevezett kassetta rendszerrel, mely abból áll, hogy a helyiségek egymástól vasajtókkal és táblákkal lesznek elválasztva, a szükséges szellőztetést pedig automatikusan önműködő szellőzők eszközlik, melyek tüzeseten azonnal lezáródnak és levegő hiányában a tűz befullad. Azonkívül szénsayval telt hengereket is alkalmaznak, melyek hőelvonással és szénsavgáz fejlesztéssel a tüzet azonnal megszüntetik. Az épület teteje is vasbetonból lesz, melyek tűzmentesek és szilárdabbak a közönséges épületfedeleknél. Az épület belsejét a nevezett építész által feltalált kalcium forró silcát vakolattal vonják be, mely szilárdabb és könnyebben szárad, mint akár a közönséges vakolat, akár a cement, úgy annyira, hogy az épület belseje, dacára a téli időjárásnak 14 nap alatt teljesen beszárad. Azonkívül pedig ez az építkezés 50%-al olcsóbb a közönséges építkezésnél. Akik emlékeznek rá, a 60-as évek elején itt is volt gyufagyár, azonban minden héten, ha kétszer-háromszor nem is, de legalább egyszer begyulladt. Végre azután a gyáros helyiséget nem kapott és innen Gyulára, majd Szegedre költözött. Ha akkor már ezt az építkezési módot feltalálták volna, hát lehet, hogy a gyár most is itt lenne és sok munkás embert foglalkoztatna. Meglehet azonban, hogy a gyárosból nem lett volna miliomos, mint a hogy lett. Mert Pálfi szegedi gyufagyáros nagypapa volt az, kinek nállunk a Tiszaparton egy szerény kis épületben gyufagyára volt.

— **Kicsi a nagytemplom.** A csongrádi nagytemplom kibővítésének ügye élénken foglalkoztatja a közönséget. A közhangulatból ítélve, nemcsak a hatóságok, de a hívők is élénken óhajtkák, hogy hogy minél előbb változzék meg a jelenlegi tartóhatatlan helyzet: mikor nagy ünnepek alkalmával lehetetlen rettegés nélkül gondolni arra, hogy mi lenne ott, ha véletlen szerencsétlenség történe? (A nyáron is egy leánykának fátyola meggyult, de szerencsére hirtelen eloltották.) A karácsonyi ünnepek alatt este bizony csak apró gyertyákkal világítanak az ajtatos hivek, s ha már rendes, vasárnapi misék alkalmával is az ajtón kívül marad egy csomó ember, akkor el lehet képzelni, hogy milyen veszélyes csoportosulás lesz majd a nagyobb ünnepeken, az Isten házában. A hatóságnak közbe kellene lépni s rendőri uton megakadályozni a tulságos zsuffolt-ságot, azonban a templom szent hely lévén a hatóságok nem akarnak bele avatkozni a hitélettel összefüggésben levő dolgokba, s még örvendeni kell azonban ha a templomot sűrűen látogatja a nép,

nem hogy bárkit is visszatartaná a templomba való bemeneteltől. Nincs tehát más hátra — segíteni ezen a dolgon, mint az hogy a hivek vegyék kezükbe ezt a dolgot, s tartsanak közösen értekezletet, amelyen állapodjanak meg a teendőkről. Egy 100 tagu bizottságot óhajtanak szervezni, amint halljuk, s e bizottság felhívást intézne a váci egyház megye hiveihez, papjaihoz, Csongrád város népéhez, s egy küldöttség kérné fel élő szóvel a kegyurat, a püspököt, a ministert és a legfőbb kegyurat, ő felségét. A gyűjtés és kérelem így az ország színe előtt tétven kellő ünnepélyesség a formalitások mellett — az eredmény is sikeres volna. A napokban különben egy előértekezletet fog ez ügyben a plebános ur egybehívni.

— **Meghívás.** A «Csongrádi Műkedvelő és Daloskör» ma délután 2 órakor, a nagy iskolában közgyűlést tart. Felkérem a t. tagokat, hogy azon teljes számban szíveskedjenek megjelenni. *Sövényházy Antal* s. k. elnök.

— **Csongrád halad.** Hogy csongrád a jövőben nagy fejlődésnek néz elébe, már eddig is figyelmet keltett irányadó körökben legutóbbi időben tapasztalt törekvéseivel bizonyítja ezt ama körülmény is, hogy az osztrák és magyar bruk kormányzósága f. hó 25-ikén tartott igazgatósági ülésében elhatározta, hogy Csongrádon bank mellékelyet lélesít.

— **A főtér világitása.** A Csongrádi Ujságban Róti Ferenc ur egy igen talpra esett indítvánnyal állt elő. Azt mondja ugyanis, hogy addig is, míg a pótdók leszállítása folytán a város abban a helyzetbe juthat, hogy a közvilágítást létesítheti, legalább a főtér világitassa ki a városi előjáróság, tervet is ajánl. Azt mondja ugyanis, hogy határozza el a közgyűlés, egy szabelyrendelet alkotását, amely kötelezze a főtéren levő házak tulajdonosait a világitásra. Igen helyesen van. Tessék benyújtani a javaslatot és a javaslat tárgyalásáról el nem feledkezni — és akkor üdvös dolgot valosított meg a Csongrádi Ujság szerkesztője, amelyért gratulálni fogunk neki. Hát a pénzügyi bizottság szervezését miért nem sürgetik a város atyái, mikor már elfogadták?

— **Vasárnapi felolvasások.** A legközelebbi vasárnap délután a község tanács-termében felolvasás fog tartatni. A felolvasás tárgya: Mi a legnagyobb oka a földművelő nyomorúságnak? A felolvasást előadja dr. Hollósy István. Ezután minden vasárnap folytatni fogják a felolvasások, népies értekezletek tartását, — amelyre mindenkit szívesen látnak.

— **Megmentette az elvérzéstől.** Gyánti István rendőrbiztosnak köszönheti V. Julianna cselédeleány, hogy el nem vérzett. Ugyanis f. hó 27-én a piac-téren felpattant a lábán egy ér és a vérnyomok után indulva ott találta a herke-városi lakásán, nagy vértócsában, ájultan. Nagy vérvesztessége szükségessé tette, hogy a kórházba szállítsák, ahol most ápolás alatt van.

— **Új módja az óra biztonság tartásának.** F. hó 1-én Hódmezővásárhelyről egy fiatal ember rándult át csongrádi rokonokat látogatni, no meg egy kis jó karcosra, amelytől alaposan elkészült, ilyenkor azután van barát is, azok közé N. S. is tartozott aki az óráját láncát vette pártfogás alá, mikor ezért a rendőség kérdőre vonta azzal védekezett, hogy csak azért vette el az órát tőle, hogy valahogy el ne veszítse, de mikor még azt is kérdezték, hogy akkor miért zálogosította el, nohát azt meg azért tette, hogy annál még biztosabb helyen legyen mint nála.

— **A vigyázatlanság áldozata.** Szabó Mihály a keresztény gőzmalom munkás vigyázatlanságból szerencsétlenül járt, ugyanis f. hó 21-dikén a gőzfűrészt a kezéről az ujjait mind levágta, csupán a hüvelykujján maradt meg az izület. Dr. Dékány Béla főorvos nyújtotta az első segélyt. Felgyógyul ugyan, de teljes életén munkaképtelen marad.

— **Borértékesítés.** Lapunk más helyén olvasható hírünk arról, hogy Beregszászon a szőlősgazdák milyen mozgalmat indítottak a borértékesítés érdekében. Csongrád gazdái tanulhatnak a beregszászi gazdáktól, akik már eddig is Lengyelországgal nagy összeköttetést szereztek szőlőik és boraik számára. Csongrád gazdái körében többen azt az óhajtást fejezték ki, hogy a szőlőbirtokosok ide is meghívhatnák Beznók Béla elnököt, Kecskeméty Géza borászati felügyelőt és belépjenek, mint hegyközség az országos szövetségbe, hogy boraiknak vevőket szerezzenek. Ugy halljuk, hogy a gazdák maguk is óhajtják, sürgetik a hegyközség megalakítását.

— **A városi térkép ügye.** A legutóbbi közgyűlésen szóba jött a Lapát-utca megnyitása. A közgyűlés takarékosági szempontból a főszolgabíró úr felhívását nem teljesítette s a vasúthoz vezető utca megnyitását ismét megtagadta. Hát így röviden nem lehet napirendre térni a dolog felett, a közgyűlés határozatát még december hó 4-ikéig meg lehet feleltetni és hisszük, hogy tömegesen fognak jelentkezni képviselők, akik beadják szóbeli uton felelővételüket az előjárásnál. A közgyűlés elhamarkodta a dolgot: mert hiszen az lett volna a helyes határozat, ha egy 3 tagú bizottságot küldött volna ki abból a célból, hogy tegye tanulmány tárgyává a kérdést s 15 nap alatt adjon be javaslatot aziránt, hogy miképp lehetne városi térkép elkészítése által az utcák elfoglalását meggátolni, (mint a Lampel-féle ház kapujával történt) miképp lehetne a vasúthoz rövid utat nyitni, s mily hozzájárulást lehetne a vasúti társaságtól, az államtól és az érdekelt egyes felektől kapni — úgy, hogy az alig kerülne valamibe a városnak? Megemlítjük, hogy Kaszanicky Ferenc mérnök úr hajlandó készséggel megcsinálni díj nélkül a város utca-szabályozási térképét.

— **Vadászaink figyelmébe!** A vadászat iránt való érdeklődés napról-napra emelkedőben van, a vadászterületek bérlete rohamosan emelkedik, így minél tovább, annál kisebb területen kell majd vadásznunk. Igen szakszerűen foglalkozik a vadászati ismeretek terjesztésével Parthay Géza lapja a «Vadászat és Állatvil», mely ma egyik legkitűnőbb és legdiszesebben illusztrált szaklapunk. Mutatványszámot díjtalanul küld a kiadóhivatal Budapesten, Rottenbiller-utca 30. szám.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a *Ferenc József keserűvíz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozatlan Ferenc József keserűvizet.

Vörösmarty-Album. Kulturmissziót teljesít a «Pesti Napló» mikor minden esztendőben, diszes, ingyenes ajándékokban közelebb hozza, a nagy közönség szívéhez a nagy, örökbecsű irodalmi és művészi alkotásokat és azzal, hogy megismerteti, egyúttal meg is szeretteti a művészetet. Ev-év után gyönyörű művész ajándékokkal, ritka díszművekkel lepi meg karácsonyra olvasóit a «Pesti Napló», ez a szó legnemesebb értelmében független, szabadelvű és szókimondó lap és most Vörösmarty-nak, a Szózat és a Vén cigány öserejű költőjének életrajzával egyben legkiválóbb alkotásait (Szózat, Szép Ilonka, Csongor és Tünde és számos más) foglalja diszes albumba és adja karácsonyra ajándékkul. A Vörösmarty-Album a Zichy Mihály-Album alakjában és nagyságában készül és tartalmaz diszkönyvet 20 nagy, több színben nyomott műmelléklet, további 40—50 szövegkép fogja díszíteni. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándékkul megkapja a «Pesti Napló» minden állandó előfizetője és díjtalanul megkapja mindama új előfizetője, aki egész éven át fél- vagy negyedévenként vagy havonként, de megszakítás nélkül fizet elő a «Pesti Napló»-ra.

Felolós szerkesztő: **Éder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Csongrád vármegye

földmívelési és közigazgatási fali térképe a m. kir. államnyomdában elkészült. **Arány 1:144.000.** Ezen hétszínnyomású térkép tartalmazza a megyének igazságügyi, közigazgatási felosztását, a közlekedési adatokat az 1900. évi népszámlálás alapján stb. **Ára 1 korona,** vászonra vonva összehajtva védborítékban **2 korona,** lécezzel **4 korona.** Megrendelhető **Toldi Lajos** könyvkereskedő főbizományosnál, **Budapest, II., Fő-utca 2. sz.**

SZ-T-A-N-N-A
Maláta-likőr a legjobb és legegészségesebb üdítő ital, kellemes ízű és zamattú. Egy palack 2 kor. 30 fill.
Maláta-koszerű kiváló gyomorerősítő, turistáknak és vadászoknak kedvenc és nélkülözhetetlen itala. Egy palack 2 kor. 30 fill.
Maláta-brandy elsőrendű erősítő férfi-ital. Egy palack 3 kor. 75 fill., 2.—kor., —95 fill.
Maláta-rum tiszta jamaikai rummal van készítve, teához a legjobb rum. Egy palack 2.30, 2.10, 1.80 kor.
Maláta-cakes kitűnő táp- és teasütemény, elsőrendű tanácsok és orvosok ajánlják. Nagy doboz 2.—kor., kis doboz 50 f.
 Fenti készítmények mind tiszta malátából készülnek, kitűnő minőségűek, élvezetük kellemes és hatásban felülmúlnak minden ily nemű gyártmányt. Kapható csakis eredeti csomagolásban **Csongrádon a Csongrádi Fogyasztási és Értékesítő szövetkezetben.**

Csongrád város

egyik legélelnebb helyén, a Fő-téren fekvő «Otthon szálloda» mely egy nagy díszteremből, kávéházhelyiségből, étteremből, öt szobából, konyha, éléskamra, istálló és kocsiszinből, ugyvsintén egy üzletnek alkalmas, ezidőszert is annak használt helyiségből áll, 1904. évi május hó 1-től három esetleg hat évre előnyös feltételek mellett bérbe adandó. Értekezhetni Boér Jakab csongrádi lakossal.

Köhögésben szenvedők

próbálják a csillapító és kellemes ízű

KAISER-féle
mell-bonbont.

2740 közjegyzői okirat, amely arról tanúskodik, hogy biztos gyógyulása a **köhögés, rekedtség, hurut és elnyálkásodásnak.**

Amit helyette kínálnak utasítsuk vissza.

Egy csomag ára 20 és 40 fillér.

Kapható Ungváry József és Wiesner Lajos gyógyszerészknél Csongrádon.

Clayton & Shuttleworth
 mezőgazdasági gépgyárosok Budapest 68. sz.
 által a legújantonyosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobill és gőzcséplőgép-készletek
 2½ és 3½ lóerőig, szalmakaszalozók, szőlőszőlők, kaszáló- és szarvasgép, szénagyűjtők, horonák, aratógépek, szénagyűjtők, horonák

Columbia-Drill
 legjobb servetőgépek, szekerizők, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, éri-malmozók, egyetemes aszál-ékek.

2- és 3-vasúti ékek és minden egyéb gazdasági gépezet.

Részletes díjgyűjtő kézikönyv ingyen és bérmentve küldetünk.

Lincolni törzsvárunk a világ legnagyobb loco töl- és cséplőgép gyára.

SCHOTTOLA ERNŐ
 szőlőszeti és borászati szaküzlet
 Budapest, Andrassy-út 2.
 Legnagyobb raktár a süreteléshez szükséges felszerelési cikkekben, szőlőszőlők, borsajtók, lószivattyúk stb.
 Köpes árlap ingyen.
 Utánnomás fillos
 ALAPÍTOTT 1872.

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka.

A VÖRÖSMARTY ALBUM

A Pesti Napló, amely eddig az *Ember tragédiáját*, *Arany János balladait* Zichy Mihály illusztrációival, Katona József *Bánk bánját*, a *Hímfy-Albumot*, a *Költők-Albumát*, tavaly a remek kivitellű *Zichy-Albumot*, stb. adta olvasóinak a könyvpiacra általános felülmúló kiállításban, az idén eddigi kiadványait felülmúló fényes és pompával, *aranyászon kemény kötésben* a

Vörösmarty-Albumot

fogja olvasóinak karácsonyajándéka adni.

A *Vörösmarty-Album*, a Zichy-Albumnál is diszesebb kiállításban nagy kvart alakban fog megjelenni. Magában foglalja a költő életrajzát. *Csongor és Tündét*, Vörösmartynek a kedves drámai költeményét, a *Szózatot*, a *Vén cigányt*, *Szép Ilonkát* és *Vörösmartynek* legkiválóbb költői alkotásait, kiváló művészek eredeti festményeivel és rajzaival. 20 műmellékletben és számos szövegbe nyomott képpel és illusztrációival. A *Vörösmarty-Album* műmellékleteit a legjelesebb magyar festőművészek készítik. Mindannyiuk élén ott van *Székely Bertalan*, a legnagyobb magyar történelmi festő, aki a *Toldi* című költeményt illusztrálja. Kortársa és barátja *Madarász Viktor*, a *Salamon* című költeményhez készít festményt. A két nagy történelmi fesztől a következő elsőrendű magyar művészek sorakoznak: *Bihari Sándor*, *Fényes Adolf*, *Ferenczy Károly*, *Kéméndy Jenő*, *Kernstock Károly*, *Krenner (Tardos) V.*, *Magyar Mannheimer Gusztáv*, *Nagy Sándor*, *Radoné Hirsch Nelli*. Ezenkívül számos kisebb illusztráció díszíti majd a *Vörösmarty-Albumot*, amelyek egész sor kiváló magyar festő művészetét fogják a *Vörösmarty-Album* keretében bemutatni. A valóban remek kivitellű műlapoknak egy része gyönyörű színnyomású lesz, amilyen addig alig jelent meg magyar díszműben. A *Vörösmarty-Albumot* megszerezhetik mindazok, akik a Pesti Naplóra.

1. Egyszerre egy *egész évre* előfizetnek,
 2. akik *félévre* fizetnek elő és kötelezettséget vállalnak, hogy egy további félévén át előfizetőnk lesznek,
 3. akik egy *negyedévre* fizetnek elő és további háromnegyed éven át való előfizetésre kötelezettséget vállalnak, azok a második évnegyedre szóló előfizetés beszüneteltetése után kapják meg a *Vörösmarty-Albumot*,
 4. akik *havonta* fizetnek elő és egy egész évi előfizetésre kötelezettséget vállalnak, azok a hatodik havi előfizetés beküldése után fogják megkapni a *Vörösmarty-Albumot*.
- Azon új előfizetőink, akik a Zichy Mihály albumot, az 1903. évre szóló előfizetés alapján, mint előlegezett ajándékot bírták, azok a *Vörösmarty Mihály* albumot csak úgy kapják meg, ha *egy további egész évre előfizetnek*, illetve ha jelen négy pontban felsorolt előfizetési feltételek egyikének eleget tesznek.

A Pesti Napló előfizetési ára: Egész évre 28 kor.; félévre 14 kor.; negyedévre 7 kor.; egy óra 2 kor. 40 fillér. Előfizetni minden hó 1-től és 15-től lehet.

A „Pesti Napló“ kiadóhivatala.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkiválóbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, keleti kerteknek stb. a legregebbek díszé, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajoknak ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezenlapon tudja.

Cím: **Ermelléki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.**

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálgasodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próba doboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“ GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Csongrádon: Weisner Lajos, Ungváry József és Vladár Sándor gyógyszerüzében.

Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Jurisics Miklós felszabadított a török járom alól és Jurisics Péter gyógyszerész Pakrácon megszabadít a betegségtől kitűnően ható szereit által.

A **Jurisics-féle Pakráci cseppek** oly csodaszerű balsam, melynek egy házban sem volna szabad hiányozni, mert a **Jurisics-féle Pakráci cseppek** oly előnnyel bírnak, hogy minden baj ellen használhatók és mindig csodaszerű hatással van. A **Jurisics-féle Pakráci cseppek** legbiztosabban gyógyítják a gyomorbajt és székrekedést, gyomorgörgetést, rendetlen székürülést, étvágytalanságot, aranyeres bántalmakat és ezzel kapcsolatos fejfájást, gyomorégést, felbűfögést, sápkört, szédülést és mindenfajta gyomorkatarást, de a legfényesebb sikerrel alkalmazzatik külsőleg is, nevezetesen dagadt, égési sebek, szaggyatás és kőszvényes bántalmaknál, mert ahol semmiféle szer nem használható, ott a **Jurisics-féle Pakráci cseppek** már rövid használat után nemcsak enyhítést, de gyógyulást hozott. Ezt számtalan hálányilatkozat minden országból bizonyítja.

A Jurisics-féle **Pakráci cseppek** megrendelhetők közvetlenül **JURISICS PÉTER** gyógyszerésztől **PAKRÁCON 402. sz.**

Árak használati utasítással, láda és postaköltséggel:
12 üveg kor. 5.— 36 üveg kor. 12.40 Minden 12 üveg után egy üveg 24 » » 8.60 48 » » 16.— **Pakráci cseppek** ráadásul ingyen.
Köhögés, tüdőfájás, torokbaj, rekedtség, nehéz lélegzés, oldalmáj influenza és hurut ellen felülmulhatatlan szer

a **Jurisics-féle Szlavonai növénynedv.**

Ára 2 üveg kor. 3.40, 4 üveg kor. 5.80, 6 üveg kor. 8.20.

Hideglelés és láz ellen kitűnő szer a „**Febri Fugo**“ mely rendkívül gyorsan és biztosan hat. — Ára: 2 üveg kor. 4.20, 4 üveg kor. 7.—, 6 üveg kor. 10.—

Szlavonai növénynedvből és „**Febri Fugo**“-ból két üvegnél kevesebbet nem lehet rendelni. Ezek rendelésénél is egy üveg **Pakráci cseppek** ingyen kapunk.

Jelszavam: **Egészséget a betegnek, erőt a gyengének.**

Főraktár Budapesten:

Török József gyógytárában **Király-utca 12.**

Vidmarics Péter magyarítja a **Pakráci cseppek** csodaszerű hatását.

AUERFÉNY.

Magyar Gázizzófény Részvénytársaság
Welsbachi dr. Auer Károly szabadalma
Budapest, VI., Váci-körút 3. szám.

A társaság gyártmányai:

Auer-féle szesz- (spiritusz) lámpák.
Auer-féle szab. izzótestek és Auer-lámpák gázvilágításhoz.

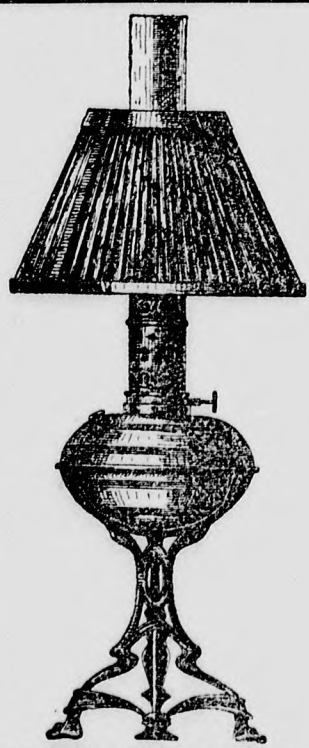
Gáz-, villany- és szesz (spiritusz) csillárok, falikarok, utcai lámpák, egyszerű és díszes kivitelben.

Spiritusz főző-, fűtő- és vízhevitő készülékek.

A szesz-világítás berendezése igen célszerű oly helyiségekben, hol sem gáz, sem villany nem áll rendelkezésre.

A társaság elvállalja nagyobb épületek, kastélyok, vendéglők, pályaudvarok és fürdőhelyek **szeszvilágítási berendezését.**

A szeszvilágítás berendezésénél a meglevő petróleumlámpák fémtartályai, csekély átalakítási költségekkel, legnagyobb részben felhasználhatók.

Árjegyzék, esetleg költségvetés kívánatra ingyen és bérmentve.